

AKTUALNO Vprašanje

V četrtek, 7. novembra, bo minilo štirideset let od zmagovalne Oktobrske revolucije. Na jubilej tega najpomembnejšega dogodka v 20. stoletju se tudi pri nas na Gorenjskem povod živahno pripravljajo. Iz posameznih krajev smo o teh pripravah oziroma o programih proslav zvedeli tole:

Na Jesenicah bo v sredo, 6. novembra, svečana akademija, v četrtek pa slavnostna premiera Gorkijeve drame »Mati«. Javoričani prirejajo v torek, 5. novembra, literarni večer. Proslave pripravljajo tudi v Mojstrani, Žirovnici,

ki, Kranjski gori in ostalih krajih občine. — V Radovljici bo osrednja preslava 8. novembra. Sodelovalo bodo vsa društva. — V Tržiču pripravljajo akademijo KUD Svoboda, TVD Partizan in Glasbena šola. V naslednjem tednu predvidevajo tudi gostovanje akademske folklorne skupine iz Ljubljane. — V Kranju bo dne 4. novembra ob 16. uri predaval v Prešernovem gledališču o pomenu Oktobrske revolucije ljudski poslanec Boris Zihler. Osrednja akademija bo 6. novembra ob 20. uri prav tako v Prešernovem gledališču. Svoboda Kranj-center bo tedaj uprizorila delo Fr. Wolfa »Upor

kotorskih mormarjev. Kolektiv »Iskre« bo imel proslavo v četrtek, 7. novembra, v Prešernovem gledališču. V spomin na Veliki oktober bodo od 5. do 7. novembra tudi delavska zbivanja v vseh večjih kranjskih podjetjih. V Škofji Loki bodo pričeli proslavo te pomembne obljetnice prav tako kot v Kranju s predavanjem tov. Borissa Zihlerja, ki bo v pondeljek ob 19. uri v dvorani kasarne. Za četrtek zvečer pa pripravljajo možične organizacije v sodelovanju s TVD »Partizan« in KUD »Svoboda« slovensko akademijo. — ey

AKTUALNO Vprašanje

Proizvodnost v Železarni je presegla lansko povprečje

V sredo, 30. oktobra, je bilo v dvorani Delavskega doma na Jesenicah redno zasedanje delavskih sveta Železarne. Razpravljali so o izpoljevanju plana za leto 1957, sklepalni o pogodbah za razinjeitev osnovnih sredstev med obratno ambulantno Železarno in Zdravstvenim domom Jesenice, o prenosu zemljišča na Bregu pri Zirovnici k ObLO Jesenice in še o nekaterih drugih vprašanjih.

Ugotovili so, da se je proizvodnost večala letos s hitrejšim tempom kot preteklo leto in da znaša zdaj že okrog 51 kg na delavec, medtem ko je bilo lansko povprečje le 47,6 kg. To dokazuje, da so Železarji ubrali pravo pot in da bodo z boljšo delovno disciplino lahko še bolj izkoristili delovni čas. Na seji so tudi sklenili, da bo Železarna prispevala delež sredstev za položitev telefonskega kabla od Ljubljane do Jesenice. Tehnični direktor je poročal, da sta obrata livarna in pocinkovalnica pločevine na Javorniku prav tisti dan izpolnil letni plan proizvodnje in da so na visoki peči štev. II. dosegli rekordno proizvodnjo — 252 ton surovega železa v 24 urah. Člani delavskega sveta so z aplavzom pozdravili ta uspeh in predlagali za omenjeno obratu priznanje in nagrada. Glavni direktor tovarne Milan Kristan je na tem

zasedanju podal ostavko na svoje delovno mesto. — k-

Mladina razpravlja in predlaga

»GORENJSKEM TISKU«

Kranj, 3. novembra — Včeraj se je mladina podjetja »Gorenjski tisk« v Kranju zbrala na svoji redni letni konferenci. Iz poročila predsednika osnovne organizacije LMS Toneta Jenka je bilo razvidno, da je mladina v zadnjem času dosegla lepe uspehe. V zadnjem mesecu se je število v podjetju skoraj podvojilo, tako bo lahko mladinska organizacija v bodoče lahko mnogo bolj samostojno dela. Na konferenci so sklenili, da bo treba v bodoče predvsem urediti ustrezen prostor za športno izvajanje, predvsem še, ker je šport mladini, ki dela v nezdružljivih delovnih pogojih, še posebno potreben.

V »ISKRI«

Kranj, 3. novembra — Poročilo predsednika mladinske organizacije v »Iskri« in razprava o poročilu je bila tu posebno pestra. Razpravljali so o problemih in delu mladine v organizaciji delavskega samoupravljanja. Kot drugod je tudi tu mladina razpravljala kako bi se poživilo športno življenje. Športno izvajanje mladine naj se rešuje v bodoče v okviru celotnega podjetja, povsod tam, kjer je govora o povečanju produktivnosti dela. Razpravljali so tudi o zabavnem in kulturnem življenu mladine in predlagali naj bi se v bodoče posvečalo več skrb zdravstveno šibki mladini.

V BOMBАЗNI PREDILNICI IN TKALNICI TRŽIČ

Tržič, 3. novembra — Tudi v Tržiču je bila včeraj konference mladine Bombažne predilnice in tkalnice. Govorili so o strokovnem in splošnem izpoljevanju mladine, o delu mladine v organizaciji delavskega samoupravljanja, razmerah v delniškem domu itd. Na konferenci je mladina kritizirala delo starega mladinskega odbora, ki po njihovem mnenju ni opravil zadanih nalog.

S tov. Petrom Uzarem, ki je odšel na proslavo oktobrske revolucije v Moskvo, je pred odhodom na dolgo pot, imel naš delavcekrat razgovor, ki ga objavljamo v današnji številki »Glasa Gorenjskev.«

K. M.

naš razgovor

„POTUJEM V MOSKVO NA PROSLAVO OKTOBRSKE REVOLUCIJE“

Iz Križ pri Tržiču je v soboto krenil na dolgo pot — v Moskvo. Peter Uzar. Skupno z delegacijo bivših udeležencev Oktobrske revolucije, ki je povabljena iz Jugoslavije, bo sodeloval na tamkajšnjih proslavah.

— Od februarja petnajstega leta pa do enaindvajsetega, šest let in pol sem bil v Rusiji, — nam je povedal tov. Uzar, ko smo ga tik pred odhodom ustavili na kratki razgovor. — Mnogo zanimivega sem tam doživel. Spoznal sem moč delavstva. Vedno se spominjam tudi mogočnih manifestacij in proslav.

Dom sem bil razočaran, — je dejal na vprašanje, kako je bilo ob vrtnitvi 1921. leta. — Koj v Ma-

riboru so nas zadržali z izgovorom na »karanteno« in skušali z raznimi policjskimi zvijačami izviti iz nas naše nazore in stremljenja. Slutili so, da primašamo s seboj »rdeči«, nevarni duh. Ko sem se tam vendarje rešil, me je isto čakalo tudi doma. Takratni srezki načelnik Skušal me je prepričati, da je pri nas že utrjena oblast, da je pač priznana naša država Jugoslavija in da bi bilo vsako druženje vzemirjenje samo nesmisel in celo neumnost.

— Se bolj smešno pa je bilo politično preprečevanje križkega župnika. Tudi on me je poklical na osebni razgovor. Ceprav je

uporabljal vero in božjo pravičnost, ki jo mora pač človek mirno čakati, je tudi on, kot vsi drugi, zahteval isto: ne pripovedovati o Rusiji, ničesar o revoluciji, o delavstvu in podobno.

— S kakšnimi občutki, tov. Peter, odhajate po tolikih letih na obisk v Moskvo?

— Zelo sem vesel tega. Zlasti pa želim videti, kakšne spremembe so tam, kakšni so uspehi takratnega boja, krvi in lakov. Takrat je bilo zelo hudo. Vendar, ljudje so bili navdušeni. Lačni in ranjeni so umirali v trdnih veri, da bo za njihove otroke življenje dosti lepše. — K. M.

Cez Savo, pred Bledom, gradijo nov most (levo zgoraj). Jesen je pri kraju in zadnje poljedelske pridelke je treba dobro shraniti (desno zgoraj). Ceprav je že mesec november, sonce še toplo greje.

TE DNI PO SVETU

△ V poročilu, ki ga objavlja moskovski tisk o plenumu CK KPSZ med drugim pravi, da je plenum sklenil izključiti maršala Žukova iz Prezidija in Centralnega komiteja. Plenum ugotavlja, da je minister za obrambo tov. Žukov v zadnjem času kršil leninska načela vodenja oboroženih sil, da je uveljavljal linijo odklona dela partizanskih organizacij, političnih organov in vojaških svetov za likvidiranje vodenja kontrole Partije in vlade nad vojsko in vojno mornarico.

Plenum je ugotovil, da je začel ob osebni udeležbi tov. Žukova v Sovjetski zvezzi rasti kult osebnosti. Tov. Žukov ni opravil zaupanja, ki mu ga je izkazala Partija. Pokazal se je nedoraslega političnega voditelja, ki je nagnjen k pustolovstvu, tako v pojmovanju najvažnejših nalog v zunanjji politiki kot tudi v vodenju obrambnega ministrstva. Zato je plenum CK KPSZ sklenil izključiti ga iz članstva CK KPSZ in naročil sekretariatu CK KP SZ naj ga pošlje na drugo delo.

△ V Atenah se je začel protikolonialni kongres držav Sredozemja in Blížnjega vzhoda. Po izjavi grške protikolonialne lige, ki je dala pobudo za kongres, naj bi le-ta razpravljal o kolonializmu in svobodnem družbenem razvoju držav Sredozemja in Blížnjega vzhoda.

△ Iz Budimpešte poročajo, da je predsednik Astronomskega sveta Sovjetske akademije znanosti prof. Kuharin povedal, da bodo v novembru izstrelili nov umetni satelit. Kadaj ga bodo izstrelili pa povedal, pripomnil pa je, da bodo v geofizičnem letu izstrelili še več satelitov.

△ V razpravi o tehnični pomoči je v političnem odboru Generalne skupščine govoril tudi jugoslovenski delegat dr. Jože Brilej. Glavni del svojega referata je posvetil finančnemu položaju razširjene tehnične pomoči, glede na to je bilo nujno planirati program za leto 1958 na ravni nižji od lanske.

△ Na Koroškem ukinjajo slovenski jezik kot posebni učni predmet v nekaterih nižjih srednjih šolah, kar vzbuja resno zaskrbljenost in nezadovoljstvo slovenskega prebivalstva. Tako so nedavno klub uredbi iz leta 1945 o dvojezičnem šolstvu na Koroškem, ki je še vedno v veljavi, ukinili slovenščino v več šolah v Celovcu.

△ V soboto zvečer je odpotovala v Sovjetsko zvezo jugoslovenska partizanska delegacija, ki se bo na poplavilo CK KPSZ in vlaže ZSSR udeležila proslav v počastitev oktobrske socialistične revolucije. V delegaciji so: Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Lazar Količevski, Veljko Vlahović, Uglješa Danilović, v Moskvi pa se bo delegaciji pridružil še Veljko Mičunović. Danes pa je odpotovala v Moskvo skupina Jugoslovjanov, ki so sedelovali v oktobrski revoluciji — Nikola Grulović, Peter Uzar, Miladin Čurčič in Franjo Novak.

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJNA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UPRAVE ST. 475, 397 / TELEFON KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJIKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESECNA 50 DINARJEV

zvezne za čas od 4. do 10. novembra. V prvih dneh tedna padavine z ohladitvijo. Zatem vse do konca tedna suho, sprva hladno vreme, nato po postopno topleje.

41. PONEDELJEK

Strasten navijač

Clovek sem, kot so vsi ostali ljudje. Ljubitelj sem demokracije. Tudi samoiniciativen sem. A konec koncov — družbeno bitje. Kako si želim družbe, ne morem napisati. Da bi me le videli in kavarani, na športnem igrišču, v gledališču! Prvi sem za te stvari, primojdunaj da.

Poglejte me na nogometni tekmi. Nepoznani žogobrci so prišli. Ne vem niti od kje so in igrajo proti mojim ljubljenjem (življenje bi dal za barve svojega moštva, pri moji časti). Gledam. Grizem nohte. V meni kljuje športni duh. Kako naj bi ne? Moj ljubljenec je prodrl v kazenski prostor. Sam je z žogo. A sodnik — pomislite (nima smisla, da napišem tisto, kar mi je kot erupcija prišlo iz mojih ust), žvižga, »ofsaid«. Tako mi je hudo, da bi najraje umrl in le kako naj se potem obvladam, da ne bi vsaj kričal na vse grio. Kmalu zistem dosodi sodnik »faul« proti nam (toda zakaj? moj ljubljenec je vrnil milo za drago). Ne zdržim več. Skrtevam, da tudi sodnik dobijo svoje. Kar začujem nek glas iz bližine: »Tovariš ne izzivaj pretepa in ne moti mernih gledalcev!«

Pomislite, kaj mi zdaj pravi ta »pametnjakovič«? Jaz se kar naprej po svojem, toda spet...: »Dovolj, tovariš!«

V meni je vzkipelo. Kričim na sodnika in sosedalca, hkrati pa nemirno iščem po žepih. Blikovito potegnem pošteno plačano vstopnico in jo porinem pod nos tistemu »pametnjakoviču«:

— Ali vidiš karto, nesramnež? Stiri kovače sem plačal!

On pa meni:

— Pa kaj potem? Tudi jaz sem placač.

— Imam vso pravico, da navijam za svoj denar.

Pika!

Nisem mogel več prenašati tega »pametnjakoviča«. Ne morem več gledati in navijati po svojem občutku, dragi moji.

Sel sem na drugo stran igrišča, da bi tam lahko užival s svojimi ljubljenci kot se mi hoče. (Za svoj denar, seveda.)

Ljubitelj sem umetnosti. Zvečer bo gostovala neka umetniška skupina. Zato grem v gledališče.

Zastor se je dvignil. Zvečim žvečilni gumi (zelo

LUDJE IN DOGODKI
POD ŽARKI UMETNE LUNE

»Sputnik« — to rusko ime se je že po vsem svetu oprijelo sovjetskega umetnega satelita — je že nekaj stokrat obkrožil našo zemljo in preletel nekaj deset milijon kilometrov. V njegovi senci pa se na našem planetu razvijajo najrazličnejši mednarodni dogodki, potekajo diplomatske akcije in protiplačice, srujejo se novi načrti in se spreminjajo uradne politike.

Največji vpliv ima nedvomno ta velikanski korak znanosti in prvi neposredni pogled človeka v vesolje — na področju razvojne. Ne samo, da je sovjetski satelit pokazal enakovrednost sovjetske znanosti in morja tudi trenutno rahlo premič nad Zahodno, zlasti ameriško, pač pa je odpril tudi nove perspektive za razvoj oboroževanja. Jasno je, da raketa, ki je lahko tako visoko zanesla satelit, doseže z uničevalnim orožjem, n. pr. z atomsko bombo, tudi sleherni kotiček naših zemeljskih krogov. To pa je samo ena stvar. Druga, še strahotnejša, pa se nam odpira, če pomislimo, da bi umetni satelit lahko poslužil tudi kot izredno ugodna točka za obstrelevanje dolgih ciljev na zemlji. O takih možnostih že govorijo vojaški strokovnjaki na Zahodu in to ne brez določenega strahu, čeprav so možnosti za tak razvoj šloškevoga posega v vsemir še upajmo — postanske.

Prvi sekretar CK KP SZ Hruščev je morda malo pretiraval, vendar pa je le v bistvu pravilno poudaril, da sedanji razvoj znanosti in njene perspektive postavljajo danes najsdobnejše orožje — topove in reaktivna letala — v muzej. Ameriški predsednik Eisenhower pa je pohitel, da bi zanimal takšno gledanje in je izjavil, da bodo

ZDA še nadalje posvečale pozornost tudi temu »muzejskemu orožju«. Ni sicer jasno, ali je to storil res iz prepričanja, ali pa da bi zgolj pomiril preplašene duhove v svoji hiši (zlasti tiste industrijske kroge, ki delajo velikanske dobičke z vojno industrijsko).

Vsekakor pa ni mogoče zanikati, da je Sputnik načel novo obdobje v človeški tehniki in znanosti. In ker je danes še tako, da se najvažnejši izumi še vedno uporabljajo na vojaškem področju, je njegov vpliv na oboroževanje in s tem na razvojne razgovore zelo velik.

Seveda pa, če bi pričakovali, da se bo zdaj v dolgotrajnih razvojnih pogajanjih vse mahoma postavilo na glavo in da bodo nasprotni strani druga drugi prihitele v naroci, bi bilo le preveč prostodušno. Koncesija diplomacije se počasi vrtilo. Preteklo bo še dosti časa, preden bodo vodilni državniki velesil sprevideli potrebo po resnični razvojne in se je tu di iskreno lotili. To pa predvsem zato, ker tako ena kot druga stran razpolagata danes že s tako strahotnimi uničevalnimi sredstvi, da druga za drugo menita, da se ne bo drznila začeti novega svetovnega požara. In kot je ta zavest koristna, ker preprečuje nov svetovni spopad, tako je po drugi strani škodljiva, ker zavlačuje napredek v razvojnih pogajanjih.

Zato v teh dneh, ko pred političnim odborom Generalne skupščine OZN znova razpravljajo o tem najvažnejšem mednarodnem problemu, ne moremo zaslediti večjega napredka. V glavnem se ponavljajo že obrabljeni predlogi, ki so tudi dozdaj pripeljali le v slepo ulico. Zahod je vsa svoja razvoj-

žitvena stališča streljala v resolucijo, blok zahodnih držav pa jo predložil Generalni skupščini. Norveška je skupaj s Kanado in Japonsko obnovila tudi že star in ne preveč korenit predlog o registraciji vseh atomskih eksplozij.

Nov pa je predlog SZ. V njem sovjetska vlada predlaga, naj bi ukinili oba sedanja razvojne načine v sestavljajoči stalno komisijo, v kateri bi bile zastopane vse članice ZN. Na Zahodu so sovjetsko pobudo zelo hladno sprejeli, ker menijo, da bi taka široka, zlasti na javna razprava prej zavlekla, kot pa pospešila sporazum o razvojne. Po drugi strani pa ni mogoče zanikati tudi prednost tega predloga, saj pritegne h konstruktivnemu delu in razdeljuje odgovornost na vse dežele, članice OZN.

Največja ovira za sporazum pa je še vedno, da vsaka stran vztraja zgolj na svojem predlogu in noče od njega odstopiti niti za ped. Do sporazuma pa lahko pride le nekje na pol poti. In prav za tak sprejemljiv izhod iz sedanje zagate je zelo dobrodošel jugoslovenski predlog o razvojne. Z njim je jugoslovenska delegacija skušala obe strani pripraviti do sporazuma tam, kjer se tako Zahod kot Zahod zelo bližuje. Ne da bi naštevali posamezne predloge takšnih stičnih točk, ki jih predvideva jugoslovenski osnutek resolucije, je že na prvi pogled očitno, kako stvarna in konstitutivna je jugoslovenska pobuda.

Tistim, ki jim je res do razvojne sporazuma, daje prav ta predlog najboljšo priložnost, da se brez strahu za svoj ugled sporazumejo na najpomembnejšem vprašanju naše dobe. MARTIN TOMAZIC

naša kronika

PRED ZANIMIVIM PREDAVANJEM V KLUBU GOSPODARSTVENIKOV

Clan Zveznega izvršnega sveta tov. Mijalko Todorović bo na poplavilo Kluba gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici

MIJALKO TODOROVIC

Kranj v petek, dne 8. novembra ob 4. uri popoldne predaval gospodarskim in političnim delavcem iz našega okraja o aktualnih gospodarskih vprašanjih. V krogih gospodarskih in političnih delavcev je za to predavane zelo živahnio zanimanje.

DOSEDANJA BILANCA — USPEŠNA

V četrtek je bila sejta upravnega odbora Kluba gospodarstvenikov v Kranju. Iz dosedanjega dela kluba je bilo razvidno, da je bil program predavanj dokaj uspešno sestavljen. Za vsa predavanja je bilo veliko zanimanja, zlasti še med vodilnim kadrom nekaterih podjetij. Da bi bilo delo kluba v bodoče še boljše, bo treba predvsem še izboljšati obveščanje in zainteresirati člane kluba, da bodo tudi sami sodelovali, da bodo sporočali svoje želje in potrebe, ki jih bodo potem skupno predstavili na predavanjih ali pa strokovnih krožkih.

PREDAVANJE O OKTOBRSKI REVOLUCIJI V INDUSTRIJSKO-KOVINARSKI SOLI -ISKRA- KRAJN

V početavitev 40-letnice Oktobra revolucije je učencem Industrijsko-kovinarske šole »Iskra« Kranj predaval direktor šole tov. Brunske o vzrokih, ki so priveli do revolucije, o njenem poteku in posledicah. Poslušalce je seznanil tudi z vlogo velikega revolucionarja — Lenina. M. M.

MLADinci IZ TRBOVELJ V »ISKRI«

Mladinski aktiv Industrijske šole iz Trbovelj je v sredo, 30. oktobra obiskal »Iskra«. Gostje so si ogledali šolo in tovarno, da bi se seznanili z delom učencev Industrijsko-kovinarske šole v »Iskri«. Popoldne je bilo tekmovanje v odborki, šahu in nogometu. Mladinci iz »Iskra« so dobili vse tekme. Ob odhodu so se Trboveljanči zahvalili za sprejem ter poklonili mladinskemu aktivu IKS »Iskra« za spomin lepo miniaturno rudarsko svetlico. Povabilo so jih na ogled njihove šole.

M. M.

NESREČE

SPET NESREČA NA ISTEM MESTU

Kranj, 3. novembra. — Kranjsko muzejsko in zgodovinsko društvo je danes dopoldne sklicalo v razstavnih prostorih Mestnega muzeja v Kranju razgovor z delom akademika slikarja I. Zupančiča. Snov je tolmačil kustos Narodne galerije v Ljubljani France Zupan. — Tokratni debatni sestanek, čeprav udeležba ni bila posebno velika, je bil še posebno zanimiv zlasti zavoj živahne debate, ki se je razvila okrog posameznih del razstavljalca. Slog je predvsem za umetnostna stremljenja v iskanju samovsrega slikarskega izraza razstavljenih del, ki so po svoji tematiki in filozofskem razmišljanju o smrti in življenu dokaj nenavadna.

S.

SAH

Kranj, 3. novembra. — Danes dopoldne so bile odigrane preklinjene partie VIII. kola. Tako se je včerajšnje kolo končalo z naslednjimi izidi: Bradavarevič: Smalbegovič 0:1, Lukšič: Tot 1:0, Puc: Crepinšek remi, Miličevič: Vučovič 1:0, Cuderman: Nikolčič 1:0, Bidev: Tomšič remi, Smederevac: Bertol remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane so bile tudi preklinjene in odložene igre iz prejšnjih kol. Preklinjeno partie iz VII. kola je Cuderman zgubil kot črni proti Bulatu, medtem ko je partie s Smederevom (V. kolo) preklinil s kvaliteto več. Neodločeno se je končalo srečanje Bertol: Sofrevski: Bulat remi. Odigrane

SSS S SODIŠČA

STROGA KAZEN ZA TATVINO
I. S. doma iz Gorenje vasi, se je pred kratkim zagovarjala pred sodiščem zaradi tatvine. Obdolženka je nameč konec avgusta pomagala nekemu posetniku v Zabiljah pri poljskih delih. Ko pa je pospravljala v hiši, je izrabila priložnost in iz omare v spalnici vzela 23.000 dinarjev. Sodišče jo je obsojilo na 4 mesece zapora ob upoštevanju, da do sedaj še ni bila kaznovana.

VROČEKRVNEZ ZA ZAPAH
A. T. iz Prijedora, stanujoč v Kranju, je 11. septembra ves dan razgrajal v neki gostilni v Kranju. Že v doldanskih urah je nekega gosta udaril po glavi s pepelnikom in ga hudo poškodoval. Takož za tem se je spri z nekim drugim gostom in mu grozil s steklenico. Tudi v večernih urah se ni umiril. Začel je izzivati prisotne, dokler se ni prepri tako stopnjeval, da je obdolženi s steklenico udaril enega izmed gostov po glavi. Zaradi nasilja ga je sodišče obsojilo na en mesec in 25 dni zapora.

PROMETNA NESREČA ZARADI NEPREVIDNOSTI
J. A. je 10. maja pripeljal s tovornim avtomobilom S-2778 skozi vas Hotemaže proti Kranju. Zaradi prevelike brzine in neprevidne vožnje, pa je prislo v Hotemažah do trčenja s tovornim avtomobilom, ki je prav tedaj pripeljal z nasprotno strani. Le-ta se je ob trčenju zatekel še v hišo. Ob upoštevanju, da je prav na tem mestu cesta zelo nepregledna, je sodišče obsojilo J. A. na 20 dni zapora, pogojno za dobo dveh let. Za

drugega šoferja pa je bilo ugotovljeno, da se je ravnal po cestno prometnih predpisih in da ni bil kriv za trčenje. Sodišče ga je oprostilo vsake krivde in kazni.

PRILASTIL SI JE TUJ LES
J. Z. iz Senčurja se je pred kratkim zagovarjal pred sodiščem zaradi tatvine lesa. Letos maja si je nameč prilastil v gozdu nekega posetnika iz Poženka pri Cerkljah en meter posameznega tehničnega lesa, vrednega približno din 8500. Obdolžen je dejanje sicer priznal, vendar se je zgovarjal, da ne gre za tehnični, temveč za jamski les in da je bilo les le pol metra. Trdil je tudi, da je vrednost tega lesa le okrog 2000 dinarjev. Med kazenskim postopkom pa se je izkazalo, da njegov zagovor ni resničen. Sodišče ga je obsojilo zaradi tatvine enega kubičnega metra tehničnega lesa na 3 mesece zapora.

»BRANIL« SE JE
A. Z., stanujoč v Bistrici pri Tržiču, se je 14. julija udeležil veselice Avto-moto društva v Kovorju. Tamkaj se je začel prepirati z nekaterimi ljudmi, dokler se ni spustil v pretep z nekim C. Z. iz Tržiča, katerega je z novezim ročajem večkrat udaril po glavi, vratu in hrbtni in mu prizadejal lažje telesne poškodbe. Obdolženec se je sicer izgrovil, da je to storil v silobrani, kar pa so priče ovrgle in potrdile, da je obdolženec sam izrazil preprič. Zaradi nasilja in pa zaradi tega, ker je posodoval nož (bodež), katerega nošnja v smislu obstoječih predpisov ni dopustna, je bil A. Z. obsojen na 15 dni zapora. S.

SPORTSKE NOVIT

DRŽAVNI ŠAHOVSKI POLFINALNI TURNIR

Še vedno vodi Sofrevski

Kdo si bo priboril vstopnico za državni šahovski finalni turnir, kljub temu, da je odigranih že skoraj plovico partij, še ne moremo reči. Preveč je kandidatov za prva štiri mesta. Izenačenost moči pa je toliskna, da pred pričetkom igre ni mož-

no vedeti, kakšen bo končni rezultat. Prav zaradi tega pa je turnir z dneva v dan zanimivejši, kar dokazuje tudi obisk gledalcev, ki se jih vsak dan več zbere v sejni dvorani OLO Kranj.

V V. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Sofrevski : Bradvarevič remi, Smederevac : Cuderman odloženo, Bertok : Miličevič remi, Bulat : Tomšič remi, Nikolič : Lukič remi, Vukovič : Puc remi, Bidev : Smailbegovič 1:0, Tot : Crepinšek 0:1.

VI. kolo: Bradvarevič : Crepinšek remi, Smailbegovič : Tot remi, Puc : Bidev 1:0, Lukič : Vukovič remi, Tomšič : Nikolič 0:1, Miličevič : Bulat remi, Cuderman : Bertok remi, Sofrevski : Smederevac 1:0.

VII. kolo: Smederevac : Bradvarevič remi, Bertok : Sofrevski odložeo, Bulat : Cuderman že drugič prekinjeno v slabšem položaju za črnega, Nikolič :

Pred starom
STOJAN PUC

Miličevič 1:0, Vukovič : Tomšič 1:0, Bidev : Lukič 0:1, Tot : Puc remi in Crepinšek : Smailbegovič remi.

Po sedmim kolu še vedno vodi Sofrevski s 5 točkami in eno odloženo partijo. Sledi Puc in Vukovič 5, Nikolič, Bradvarevič 4, Cuderman 3,5 (2), Tot, Lukič, Smailbegovič 3,5, Smederevac, Bulat 3 (1), Bertok 2,5 (1), Crepinšek 2,5, Bidev, Miličevič 2 in Tomšič z eno točko.

SIMULTANKA MOJSTRA VUKOVIČA

Kranj, 3. novembra. — Danes doldopoldno je šahovski mojster Šava Vukovič igral simultanko na 14 deskah z mladino »Planički«. Priznani mojster Vukovič je simultanko zaključil v svojo korist z 12½ 1½. Od kranjskih mladincev je zmagal edino Kmetič, Kralj pa je remiziral. M. D.

Kegljanje

V. republiško prvenstvo invalidov

Kranj, 3. novembra. Danes je bilo v Kranju zaključeno peto povojno prvenstvo invalidov v kegljanju. Tekmovanje je trajalo dva dne in se ga je udeležilo 35 moških in pet žensk. Nasopili so pravci okrajin podvez ZVVI in so tekmovali v disciplini 100 lučajev mešano. Invalidi so bili razvrščeni v pet kategorij po procentih invalidnosti. Zenske tekmovalke so nastopile samo v dveh kategorijah.

Rezultati: moški I. kategorija: 1. Matko (Lj.) 319, 2. Gorkič

2. Colja (Mrb.) 333, 3. Butolen (Sl. Gr.) 332; IV. kategorija:

Tkalčič (Mrb.) 380, 2. Ropret

(Kranj) 375, 3. Flajnič (Sl. Gr.) 340; V. kategorija: Ivec (Kranj)

373, 2. Glinšek (Lj.) 371, 3. Strajher (Celje) 360; VI. kategorija:

Lebar (Mrb.) 399, 2. Ocepel (Lj.) 398, 3. Fidel (Kranj) 394.

Zenske: II. kategorija: Kržišnik (Lj.) 236; III. kategorija: Revinšek (Lj.) 302; V. kategorija: Ivec (Kranj) 233; VI. kategorija: 1. Lužnar (Lj.) 327, 2. Zakrajšek (Lj.) 312.

Po končanem prvenstvu invalidov je nastopila izbrana deistorica invalidov Slovenije proti odgovarjajoči ekipi Koroške. Slovenci so zmagali s precejšnjim rezulatom. Končni rezultat Slovenija : Koroška 311:202. M.

Strelstvo

SE LETOS ZA SD 600 KALIBR-SKIH PUŠK

Kranj, 3. novembra. — Na danasnjem zasedanju OSO Kranj so pregledali delo od zadnje skupščine do danes in uresničevanje njenih sklepov. Govorili so o delu in problemih občinskih SO in SD. Govorili so o finančni pomoči strelskim organizacijam, ker so nekateri občinski ljudski odbori premalo ali pa sploh niso nič podpirali! SD. Mnogo so govorili tudi o uvažjanju discipline iz vojaške na malokalibrsko puško, ker bodo že ob koncu tega leta družine v Sloveniji dobile 600 doma izdelanih kalibrskih pušk. Del razprave so posvetili tudi sodelovanju z ostalimi organizacijami, vključevanjem mladine in žensk v stelski vrsti, občnim zborom, dejavnosti v zimski sezoni, programu tekmovanja za leto 1958

-an

PO Končanem prvenstvu invalidov je nastopila izbrana deistorica invalidov Slovenije proti odgovarjajoči ekipi Koroške. Slovenci so zmagali s precejšnjim rezulatom. Končni rezultat Slovenija : Koroška 311:202. M.

Mali rekomet

SVOBODA : MLADOST 30:15 (17:7)

Ljubljana, 3. novembra. — V tekmi republiške lige je danes ekipa Svobode iz Ljubljane premagala rokometaši iz Stražišča. Tekma je bila zanimiva, kar velja posebno še za drugi polčas, ko je Mladost zaigrala mnogo bolje kakor v prvem.

Zenska republiška liga: MLA-DOST : SVOBODA II. 2:10 (1:4). Gorenjska liga: MLADOST II. : SAVA 20:10 (6:7).

PLANIKA : GOLNIK 25:13

TRŽIČ : IKS ISKRA 15:11

Nogomet

TRIGLAV : GRAFICAR 4:0 (0:0)

Kranj, 3. novembra. — Tekma Ljubljansko-primske lige — Igrališče Triglav — Gledalcev okoli 1000 — Vreme ugodno za igro — Sodnik Presinger iz Celja — Strelič: Mihelčič v 62. in 83. min., Kraševac v 65 min. in Stular v 73. min.

Zadnja tekma Ljubljansko-primske lige gledalcem ni prinesla dobrega nogometa. Domagoči so imeli ves čas več od igre in so Ljubljanci le redko prihajali pred njihov gol. Toda ves prvi polčas ni bilo gola, ker so se napadalci vse preveč prepričali med seboj in večkrat niso vedeli, kaj naj počne z žogo.

Tudi v drugem polčasu se situacija ni spremenila. Le proti koncu je bila napadala petorka »Triglava« bolj učinkovita in je štirikrat zatrepla mrežo Graficarja.

Triglav se je z današnjo zmagou utrl na drugem mestu in se bo spomladi še lahko boril za prvo mesto.

M.

IZOLA : JESENICE 2:7 (0:4)

Jesenice, 3. novembra. — Danes popoldne je bila na Jesenici odigrana nogometna tekma Primorsko-ljubljanske lige med NK Jesenice in NK Izola. Tekma se je končala z rezultatom 7:2 (4:0) v korist Jesenice. Igra je bila borbeno, vendar so bili domačini veskozi v rezultati. Sodil je Tičar. Gole so dali — Jesenice: Medja 3, Valerant 2, Brun 1, Triplat 1, Izola: Černe 2. Tekmi je prisostvovalo okoli 500 gledalcev.

U.

Zadnji športni rezultati

I. conska liga

RIJEKA : TRESNJEVKA 2:2 JADRAN : LJUBLJANA 4:2 SIBENIK : LOKOMOTIVA 1:3 TEKSTILAC : ULJANIK 1:1 ELEKTROSTROJ : ORINET 0:1 ODRED : SEGESTICA 3:0 METALAC : BRANIK 0:2

Ljubljansko-primska liga

KRIM : TRŽIČ 5:0 SLOVAN : RUDAR 2:1 NOVA GORICA : ILIRIJA 4:3

SANKASKI ODBOR V BOHINJU JE ZASEDAL

V Bohinju je bilo 27. oktobra drugo redno zasedanje sankaskoga odbora pri Gorenjski smučarski podzvezi. Prišli so predstavniki sankaskih klubov z Jesenic, Bohinja, Kropje, Jezerške, Žirovnice, Begunji, Mojstrane in Bledu. Letno poročilo o delu starega odbora je bilo obširno, vendar ugotavljajo v njem, da odbor zaradi nedelavnosti nekaterih članov ni izpolnil pričakovanih. Naloge novega odbora so zato tembolj zahtevne. V sankaski šport bo moral vključiti predvsem več mladih ljudi. Odbor bo moral navezati stike z drugimi društvami, sicer ne bo imel uspehov.

F. J.

I. GIMNAZIJA KRAJN : GIMNAZIJA SKOFJA LOKA 8:63

Kranj, 2. novembra. — Danes je bilo v zgornji telovadnici I. državne gimnazije v Kranju srečanje košarkarskih gimnazijskih ekip iz Skofje Loke in Kranja. Kranjčani so bili odločno boljši in bi lahko zmagali še s precejšnjim rezulatom. Po tekmi je bilo prvenstvo kranjske gimnazije v odborjki, kjer je v finale VIII. a premagal ekipo VIII. c s 3:1.

ČEZ TRIGLAVSKO STENO

Copov Joža, ki me je pred dnevi obiskal, mi je pripovedoval o nedavni turi štirih asov čez Triglavsko steno.

— Da počastimo srečanje z Abrahamom in 30-letnico plezalnih tur ljudskega poslanca dr. Mihe Potočnika in primarija jeseniške bolnišnice dr. Jožeta Hafnerja, smo se odločili skupno s tov. Borisom Zihelrom za plezalno turco čez Triglavsko steno.

Štirje planinci v skupni starosti 212 let, smo že zjutraj ob 4.30. uri zapustili Aljažev dom. Vreme je bilo slabo, zato smo prispevali pod steno šele ob 7. uri. Iz previdnosti sem vprašal tovariše, če klub temu ostanemo pri svojem načrtu. Dr. Potočnik je v imenu vseh rekel odločno — »gremo«, prevezel vodstvo in nas ustanoviti osrednji organ v okraju, ki bi povezoval vse gor-

skie reševalne postaje na Gorenjskem, ker bi potem društva imela lahko večjo vsestransko pomoč, vendar kaže, da se PZS z ustanovitvijo takšnega organa ne strinja.

— Gorskih reševalnih postaj je na Gorenjskem 7, in sicer so v Tržiču, Kranju, Mojstrani, Kranjski gori, Gorjah, Bohinju in na Jesenicah. Skupno je v teh društvih 51 reševalcev, ki imajo največje probleme zaradi denarnih sredstev, ker si ne morejo nabaviti potrebne sodočne tehnične opreme (vrvi, razne priprave za reševanje, radijske oddajnike, sanitetski material itd.). Le-to, pa bi za uspešnejše delo v prihodnosti potrebovali.

Precej so govorili tudi o preventivni zaščiti gorskih izletnikov, kako bi število nesreč zmanjšali in razbremenili našo družbo številnih materialnih izdatkov, predvsem pa da bi obavarovali življence ljudi. Sklenili so, da naj bi bila na vseh smučarskih tečajih predavanja o načinu reševanja v gorah, ker je prav med smučarji največ ponesrečencev. Ponovno so govorili tudi o tem, da je potreben ustvariti osrednji organ v okraju, ki bi povezoval vse gor-

GORENJSKI OBVEŠČEVALEC

MALI OGLEDI

Iščem osebno upokojenko kot gospodinjo k osamljeniku. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam kozu. — Senčur 217. Prodam hišo z vrtom in sadovnjak. — Zg. Bela 1.

Prodam suha drva. — Strahinj, 65. Naklo.

Prodam Italijansko žensko košo. — Cena 42.000 din. Naslov v oglašnem oddelku.

Iščem prazno seboj proti nadgrad

MIMI
MALEN
KONIC
VIGENC
ROMAN

85

Nakupil je železa, popravil zgornji vigenc, tudi nekaj novih delavcev je najel in skrbelo ga je že, kako bo zmogel veliko naročilo, ki ga je spet prevzel. Pred spomladjo ne bo mogel izdelati kladivo, na prednjem pa pri družbi ni smel upati. Ni se dokopal do pametnega zaključka in je rekel:

"Bom še razmisliš. Prav gotovo bova plačala dolg, Ana."

"Bova?"

"Bova. Le zanesi se name."

Tretjič mu je planila okrog vratu in pritiskala lice k njegovemu robatu obrazu, močila ga je s solzami, poljubovala mu usta in sajasti obraz in bila čisto podobna žejnemu človeku, ki je prišel do vode in se ne more dovolj hitro napiti. Dominik jo je stisnil k sebi, da je zaječala, in si mislil, kako nespametno ravna, ker si je ne vzame, ko se mu vendar sama meče v naročje. Toda čutil je, da čas in kraj nista primerena, zato je le pustil, da ga je ljubkovala in ji rekel, naj se popolnoma zanesi nanj. Plačala bosta dolg, prav gotovo...

Pustil jo je sredi sobe, še zmeraj jokajočo. Ni vedela, ali joka od žalosti in razočaranja ali od sreče, da ima Dominika in da je on edini, na katerega se more nasloniti.

XIII.

Gašperinovi so pospravili poslednjo repo s polja in posekali zelje. Bil je pust, deževen dan in ribali so zelje. Dominika ni bilo doma, šel je na pot, Ani je rekel, da mora nekje stakniti denar, ker je sodnija že drugič terjala in grozila z rubežnijo. V hiši je bilo vse razvrečeno. Aleš je z velikimi noži ribal zelje, Ana in Urša sta čistili glave, hlapec Joža v belih nogavicah ga je tlačil.

Zribali so zelje in ga stlačili, potem so večerjali. Aleš se je takoj po večerji začel umivati. Potem si je preoblekel srajco in nadel obleko, ki jo je imel še iz študentovskih let. Bila je že nekoliko ponošena pa še zmeraj čedna in mu dajala meščanski videz. Nazadnje se je počesal, stopil pred zrcalo in se pogladil po bradi.

"Kaj misliš, ali se bo treba danes obriti?" je vprašal Ano.

Ana je odkimala in se nasmehnila; poznala je to bratovo slabost. Vsako nedeljo se je dolgo in skrbno bril, zavedajoč se važnosti svojega opravka. Njegovo lice je bilo še gladko, samo pod nosom in na robovih brade so mu poganjale redke dlačice, ki si jih je vneto strgal. Včasih si je želel, da bi imel tako gosto in trdo brado, kot Dominik. Ta se nikoli ni mogel tako dočista obriti, da bi mu brada že naslednji dan spet ne postala črna in bodeča.

"Torej sem dober?"

"Dober," je rekla Ana in si ga ogledala. — Pravzaprav, — si je mislila, — je v resmici lep fant. — Bila je ponosna na to in zdaj, ko je prebolela rahlo razočaranje zaradi neprestane zdrabe med njim in Dominikom, je spet čutila, da sta si z bratom bližu. Končno je bil le njen, da njen, v njenih rokah je zrastel, varovala ga je, ko je še v sami srajci tekal okoli hiše. Ko ga je gledala, se je spomnila rdečega krilica, ki mu je sama sešila, ko mu je bilo štiri leta. Kamorkoli je pogledala okrog hiše, povsod je videla tisto rdečega krilica, otrok je tekal v njem okoli vigencev in se skušal povzpeti celo na lopute koles. Kje so že tišta leta! Zdaj je bila spet vesela njegove mladosti.

Ana je premisljala o tem, medtem ko se je brat pripravljal, da bo šel vasovat k Španu. Nikoli nista spregovorila o tem, toda uganila je, da zahaja tja zaradi Marinke. Na tistem je fanta občudovala in si mislila, da v vsej Kropi ni neveste, ki bi bila Aleš bolj primerna. Sicer sta oba še zelo mlada, toda lahko počakata nekaj časa in potem bi bilo kar prav, če bi se vzela. Ani se je zdelo, da vidi v tem poročstvo srečnih časov. Ona se bo omožila z Dominikom, Aleš se bo oženil... ne, bilo je kar prelepo misliti na vse to! Ko bi le Aleš in Dominik postala prijaznejša drug z drugim! Morebiti bo bratu mladostna muhavost prešla in potem bo razumel, da je Dominik pravega kova.

Človek s 373 ženami

Pred kratkim se je začel v Indiji proces proti enemu izmed 600 bivših kraljev, ki so vladali številnim državicam, iz katerih je sedaj sestavljena Indija. Obtožnica očita temu bivšemu kralju, da je sedaj guverner Haiderabada, Nuabu Miru Oslamnu ali Kannu Bahaduru, da ima še vedno tisoč sužnjev, kar je po novih indijskih zakonih prepovedano. Toda mimo tega je ta bivši kralj zanimiv še z druge strani. — Kljub častitljivi starosti, 73 let, ima v svojem haremu nič manj kot 373 žena. V King Kotiju ima svoj dvorec s 560 sobami. Njemu in haremu streže 35.000 slug in evnuhov. Vse skupaj pa strazi njegova telesna garda, sestavljena iz 1000 potomcev bivše arabske najemniške vojske, ki so jo njegovi predniki že pred davnimi časi priveli v Indijo.

To pa še ni vse. Njegovo bogastvo je tako veliko, da mu ni para na svestu in da se tudi noben ameriški bo-

Ljudem naj bi pomagal razum - živalim pomaga poseben čut

Ze dolga stoletja se selijo ptice selivke — zdaj lete s severa na jug, zdaj spet z juga na sever. Držijo se vedno istih, natamčno določenih poti. Ena izmed takih stalnih ptičjih poti je vodila tudi čez puščavo Las Vegas. Toda odkar se je v tej puščavi pred leti prvič razpočila ameriška atomska bomba, so ptice selivke spremene smer svojega leta. S posebnim čutom so zaznale smrtno nevarnost atomskega ozračja in se ji ognile, čeprav so morale zaradi tega napraviti velikanski ovinek in ubrati za več sto kilometrov daljšo pot. Vsem pa se ni posrečilo ogniti smrtni nevarnosti, zato so poginile. Najdržnejše med njimi so napravile majhen ovinek, zaščitil atomsko meglo in popadale mrtve na zemljo.

Kako so mogli ptice taho hitro zaznati, da polet čez puščavo Las Vegas ni več varen? Človek zaznava smrtonosne radioaktivne žarke s posebnim aparatom, z Geigerjevim števcem. Te naprave ne more pogrešati nihče, ki ima opravka z atomskimi poskusi. —

ZA RAZVEDRILLO

"Povedali so mi, da ribe najraje primejo, kadža dežuje!"

"Jaz sem se pa pripravil za lov na divjo perutnino."

Pravijo, da je . . .

... rekla žena svojemu možu, ki je godrijal, da je kosilo prisemojeno: »Kako, da ne bereš časopisa pri jedi kot drugi možje, namesto da paziš na to, kaj ješ?«

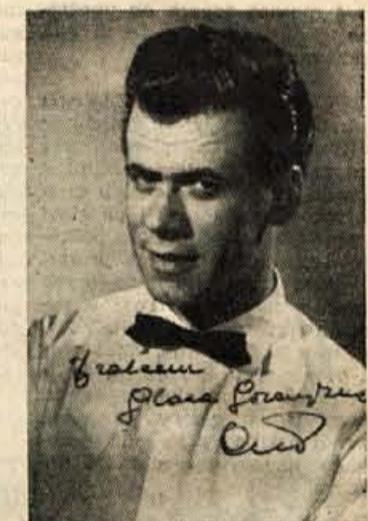
... reklo gospodar, ko je pregledoval račune: »Kakšen sistem je vendar to? Izdamo denar, ki ga nimamo, za stvari, ki jih ne potrebujemo, samo zato, da bi se pobahali pred ljudmi, ki jih ne moremo trpeti!«

melskih prostorih, nato pa se je nalogi odpovedal, ker ji ni bil kos. Rekel je, da bi moral prebiti pod zemljo vse življenje, če bi hotel oceniti vse bogastvo. Vendar je povedal, da je v zakladnici 68 velikanskih blagajn, načrpanih z dragulji, ki so vredni več trpeti.

Neki draguljar iz New Delhija je pred leti ponudil Bahaduri v prodajo rubin od 25 karatov. Toda Bahadura mu je odgovoril, da takih drobnarjev ne kupuje. Ker draguljar o tem ni bil prepričan, mu je Bahadura pokazal diamant težak 182 karatov, to se pravi dragulj, ki je za 70 karatov večji od največje znane dragulja na svetu.

Bivši kralj se za sedanji proces ne zmeni, češ kdo mu kaže more. Toda njegovi kolegi bivši plemiči, sultani in kralji — sedanji guvernerji posameznih držav, so nad to zadovo zelo zaškrbljeni, ker se zavedajo, da poleg novih hidrocentral, tovarn in gradilišč, ki jih je v zadnjih letih v Indiji ćedjalj več, se zakladi vrste Bahadura ne more ohraniti. Se pravi, da mu jih država, posebno če ima opraviti s sosedjem, lahko zapleni.

Zanimivosti

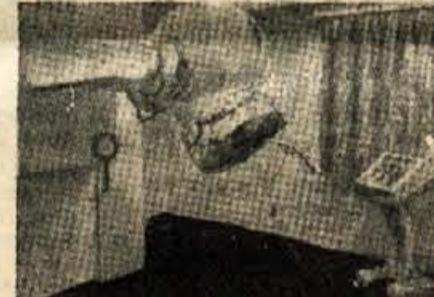
Ne da bi povedali kdo je, ga verjetno vsi poznate, saj je vsem nam zelo priljubljen mlad slovenski filmski igralec. Pa vseeno, Janez Cuk je to, ki je za bralec »Glaza Gorenjske« dal svoj poklon — svojo fotografijo.

ULICNI REFLEKTORJI
IZ ALUMINIJA

Naj bo kakorkoli, vendar so »neunime« živali v tem primeru dokazale, kakšno nevarnost povzroča radioaktivno izžarevanje. Človek, razumsko bitje, pa še kar naprej razpravlja in dopušča, da se poskus z atomskimi bombami nadaljujejo... Pričakovali bi bilo, da bi ljudje vsega sveta začeli uporabljati svoj razum tudi v smeri zaščite človeštva, ne pa da samo razmišljajo o čimbolj močnem in uničujočem oružju, ki ne more nikdar koristiti človeštvu. Ljudi naj bi vodili razum, živalim pomaga narava sama.

Kobaltna bomba v medicini

Pred kratkim so odprli na neki londonski kliniki nov oddelok za zdravljenje raka. Oddelok so opremili s tako imenovano kobaltno bombo. Po izjavi direktorja Britanskega atomskega centra so z novo pripravo dosegli zelo

ohrabrujoče uspehe v boju proti tej zahrbniti bolezni. Radioaktivni žarki, ki jih izzareva kobaltna bomba, uničuje rakove celice, ne da bi pri tem kakorkoli poškodovali zdravo tkivo.

Z DALJSE ŽIVLJENJE

Sovjetski znanstveniki so se začeli ukvarjati s podaljševanjem človeškega življenja. V ta namen raziskujejo fizikalno-kemične lastnosti človeških beljakovin in razne spremembe v živčevju in notranjih organih. Upajo, da jim bo uspelo preprečiti prezgodnje staranje.

Z LETALOM ČEZ OBACI TECAJ

10. novembra bo iz ZDA poletele posebno letalo, nomenom, da preleti Severni in Južni tečaj. To bo prvič v zgodovini letalstva, da eno in isto letalo doseže obe skrajni točki zemeljske obale.

Narodno stražo so Kranjčani ustanovili tudi po prvi svetovni vojni, ki pa je imela precej drugačen pomen kot leta 1848. Oktobra 1918 je bila usoda Avstro-Ogrske države začetana in umik soške armade je bil vezan na gorenjsko ozemlje. Narodna straža je imela nalogo, da razorajo avstrijsko vojaštvo ne-slovanske narodnosti in skrbi za red in mir. Službo je vršila predvsem na kolodvoru, kjer so vlaki vozili v razne kraje razpadle monarhije okrnjene vojaške oddelke, a tudi dobro oborožene in strnjene čete. Ker so sprva narodno stražo sestavljali le slabo oboroženi starejši rezervisti in za vojaško službo nesposobni meščani (tudi petičniki, ki so se z odkupnilno izognili fronte in bili zdaj pri zatemnenbah naenkrat pripravljeni sodelovati), se je parkrat primerilo, da so vojaški razorozili narodno stražo na kolodvoru, pobrali prejšnjim transportom zaplenjeno blago in se odpeljali naprej. Ko so pozneje narodno stražo okrepili z vrnivšimi se vojaki, je kmalu postala nevarna za meščane same, ker so se vrnili vanjo nezanesljivi ljudje, ki so organizirali neke vrste zeleni kader, katerega naloga je bila, obračunati z vojnim dobičkom in pleniti po mestu. Na raznih hišah so se pojavili seznamni oseb, ki so jih nameravali pobiti. Da bi prišli za ta namen do potrebnega orožja, so skušali v začetku novembra razoroziti na kolodvoru bosanski pehotni polk in se po-

lastiti njihovih strojnic. Ker jim to ni uspelo, so zvabili precej vojakov v mesto na Staro pošto, z njimi popivali in napravili načrt za napad na meščane. Ob desetih zvečer so prišeli s strelijanjem in je narodna straža skupaj z orožniki komaj zadržala upor in odpremila Boštanec naprej.

1. decembra 1918 je bilo razglaseno zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev in je tako prenehala prevratna doba.

Kranjsko mesto je od začetka 20. stoletja do prvih povojnih let v marsičem napredovalo. Posebno se je razvijalo kot gospodarsko središče Gorenjske s prav živahnim in stalno napredajočim prometom. Kranj je imel že pred prvo svetovno vojno vodilno vlogo v gorenjskih trgovini. V novi državi pa je mesto preobrazila industrija, ki se je preko lesne, čevljarske in usnjarske stroke razvila v gumarški in predvsem tekstilni panogi, po drugi svetovni vojni pa tudi v fini mehanički tovarna Iskra. Vsa kranjska industrija se še danes nahaja v neprestanem razvoju.

Kranj ima izredno važne arheološke in zgodovinske spoštne, krasne priče srednjeveške gospodarske in duhovne kulture, lepe stavbe od gotske do najnovejše dobe, številne kulturne ustanove in organizacije. Pokrajina sama je v tujsko-prometnem pogledu zelo privlačna, saj odpira dostop na bližnjo in daljno slikovito gorsko zaledje.